

[Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa](#)

Cảm nhận về tình bà cháu trong Bếp lửa - một thứ tình cảm giản dị nhưng vô cùng cao đẹp, thông qua bài thơ ta dường như được một lần hiểu rõ thêm về những cảm xúc tốt đẹp trong cuộc sống.

Đề bài: Em hãy trình bày cảm nhận của em về tình bà cháu trong bài thơ [Bếp lửa](#) của Bằng Việt

-/-

[anchor data-parent="1" id="anc1591257010384"]Hướng dẫn làm bài [/anchor] cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

1. [anchor data-parent="2" id="anc1591257166817"]Phân tích đề[/anchor]

- Yêu cầu đề bài: Cảm nhận về tình cảm của hai bà cháu trong bài thơ Bếp lửa thông qua các hình ảnh, chi tiết được tác giả thể hiện qua bài thơ

- Đối tượng làm bài: tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

- Phương pháp làm bài: phân tích, cảm nhận

2. [anchor data-parent="2" id="anc1591257151897"]Các luận điểm chính[/anchor] cần triển khai

Luận điểm 1: Nỗi niềm nhớ thương về người bà tần tảo, chịu thương, chịu khó

Luận điểm 2: Những suy ngẫm về cuộc đời bà và hình tượng bếp lửa

[anchor data-parent="2" id="anc1591257159657"]Lập dàn ý[/anchor] cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

I. Mở bài:

- Giới thiệu về tác giả Bằng Việt và tác phẩm Bếp lửa

- Dẫn dắt về tình cảm bà cháu thiêng liêng và cảm động

II. Thân bài:

1. *Nỗi niềm nhớ thương về người bà tần tảo, chịu thương, chịu khó*

- Dòng hồi tưởng về bà, về tuổi thơ được khơi gợi từ hình ảnh thân thương - bếp lửa

+ Hình ảnh người bà nhân hậu chọt ũa về trong tiềm thức khi nhìn thấy bếp lửa

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

+ Bếp lửa được nhóm lên trong thời khắc xa xứ đã làm thức dậy nỗi niềm nhớ thương về người bà tần tảo, chịu thương, chịu khó

- Bếp lửa gợi lại kỉ niệm áp áp, êm đềm của tuổi thơ khi bên bà

+ Tuổi thơ đứa cháu là những chuỗi ngày thiếu thốn nhưng nhờ có bà, cuộc sống của cháu luôn tràn ngập tình yêu thương, đầm ấm

+ Bên cạnh bếp lửa, hồi ức về bà đã gợi lên hình ảnh hai bà cháu gắn bó, chia sẻ tình cảm nồng ấm suốt 8 năm trời.

- Bà luôn ân cần đảm nhiệm nhiều vai trò khi chăm sóc cháu, tình yêu thương cháu và sự chăm sóc chi chút cho cháu của bà

+ Bà trở thành chỗ dựa vững chắc cho cháu, lấp đầy những thiếu thốn về vật chất và tinh thần của đứa cháu

+ Trong hoàn cảnh chiến tranh tàn phá, bà vững lòng, bình tĩnh tạo niềm tin cho con cháu

2. Những suy ngẫm về cuộc đời bà và hình tượng bếp lửa

- Từ những hoài niệm về bà, người cháu suy ngẫm, chiêm nghiệm về cuộc đời bà

+ Hình ảnh của bà luôn gắn chặt với hình ảnh bếp lửa ấm áp, thân thuộc

+ Trong lòng bà luôn có một “ngọn lửa” “ủ sẵn”, đây là ngọn lửa của niềm tin, ý chí, nghị lực và khát vọng sống

+ Ngọn lửa đó thắp lên niềm tin, tình yêu và nghị lực sống tin tưởng vào ngày mai cho đứa cháu

- Hình ảnh người bà tần tảo khuya sớm, là người thắp lửa, giữ lửa truyền tới thế hệ trẻ

+ Mặc dù cuộc đời bà trải qua “nắng mưa” lận đận, nhưng bà luôn lạc quan, tin tưởng và dành những điều tốt đẹp cho con cháu

+ Động từ “nhóm” được lặp đi lặp lại nhằm khẳng định : bà chính là người khơi dậy những giá trị sống tốt đẹp trong cuộc đời mỗi con người. Bà đã truyền hơi ấm tình người, khơi dậy trong tâm hồn cháu tình yêu thương ruột thịt, sự cảm thông chia sẻ

- Khổ thơ cuối là lời tự bạch của người cháu khi trưởng thành, xa quê

+ Dù xa quê hương, xa bà nhưng người cháu vẫn luôn nhớ và hướng về bà với niềm yêu thương, sự biết ơn vô hạn

3. Nghệ thuật:

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

- Mạch cảm xúc xen với lời kể, cùng hình ảnh thơ lan tỏa hiện lên rõ nét đã để lại dấu ấn sâu đậm về người bà

- Điệp từ “một ngọn lửa” nhấn mạnh vào tình yêu thương cũng như tấm lòng nhân hậu của bà dành cho cháu

III. Kết bài: Khẳng định phẩm chất đáng quý của bà và tình bà cháu thiêng liêng, cao đẹp

[anchor data-parent="2" id="anc1591257144097"] Sơ đồ tư duy [/anchor] cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

Mở bài

- Giới thiệu về tác giả Bằng Việt và tác phẩm Bếp lửa
- Dẫn dắt về tình cảm bà cháu thiêng liêng và cảm động

Thân bài

nỗi niềm nhớ thương về người bà tần tảo

- Hình ảnh người bà nhân hậu chọt ũa về tr thức khi nhìn thấy bếp lửa
- Tuổi thơ đứa cháu là những chuỗi ngày th nhờ có bà, cuộc sống của cháu luôn tràn thương, đầm ấm
- Bên cạnh bếp lửa, hồi ức về bà đã gọi cháu gắn bó, chia sẻ tình cảm nồng ấm s
- Bà trở thành chỗ dựa vững chắc cho cháu thiếu thốn về vật chất và tinh thần của đũa
- Trong hoàn cảnh chiến tranh tàn phá, bà tĩn tạo niềm tin cho con cháu

Suy ngẫm về bà

- Hình ảnh của bà luôn gắn chặt với hình ảnh thân thuộc
- Trong lòng bà luôn có một ngọn lửa của nghị lực và khát vọng sống
- Mặc dù cuộc đời bà trải qua “nắng mưa”, quan, tin tưởng và dành những điều tốt đẹ
- Bà đã truyền hơi ấm tình người, khơi dậy t cháu tình yêu thương ruột thịt

Dù xa quê hương, xa bà nhưng người ch

Với dàn ý và sơ đồ tư duy trên đây, em đã có thể nắm được những ý chính cần triển khai trong bài làm nêu cảm nhận về tình cảm bà cháu trong bài thơ Bếp lửa. Hãy tham khảo thêm một số bài văn mẫu dưới đây để có thêm ý tưởng làm bài em nhé!

[anchor data-parent="1" id="anc1572338764916"]Văn mẫu tham khảo[/anchor] cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

[anchor data-parent="2" id="anc1572338759861"]Bài văn mẫu số 1[/anchor]

Cảm nhận về tình cảm bà cháu sâu đậm trong bài thơ Bếp lửa

Tình cảm gia đình là một mảng đề tài quan trọng của văn học Việt Nam thời kì kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Viết về đề tài này, đã có những tác phẩm ngợi ca tình mẫu tử, tình phụ tử thiêng liêng. Và nhà thơ Bằng Việt đã góp phần làm phong phú thêm chủ đề bằng tình cảm bà cháu sâu đậm trong bài thơ “*Bếp lửa*”.

Bài thơ ra đời năm 1963, khi ấy nhà thơ đang học tập và sinh sống ở nước bạn Liên Xô. Trong nước, cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của dân tộc đang dần đến hồi cam go. Nhớ về Tổ quốc trong những ngày tháng ấy, Bằng Việt gửi trọn niềm thương nỗi nhớ cho người bà tần tảo, vất vả mà giàu tình yêu thương của mình.

Bài thơ có tên là “*Bếp lửa*” nhưng một điều dễ nhận thấy là hình ảnh đầy sức gợi ấy được gợi cảm hứng từ người bà. Hay nói cách khác, bếp lửa trong kí ức nhà thơ được nhóm lên từ đôi tay của bà: sáng sáng chiều chiều bà nhen bếp lửa thổi gạo, nấu cơm một tay tảo tần nuôi cháu. Bởi thế, hình ảnh bếp lửa bập bùng trong bài thơ để hình ảnh thiêng liêng ấy gắn bó mật thiết với hình ảnh của bà. Nhớ về bà là nhớ về bếp lửa và nhớ về bếp lửa là nhớ về bà. “Bếp lửa” là bài ca về tình bà cháu âm áp, cảm động.

Bài thơ mở đầu bằng những hình ảnh thơ đầy ám ảnh:

“Một bếp lửa chòn vòn sương sớm

Một bếp lửa ấp iu nồng đượm

Cháu thương bà biết mấy nắng mưa”.

Ngọn lửa “chòn vòn sương sớm” là ngọn lửa thực trong lòng bếp lửa được nhen lên trong mỗi sớm mai. Còn ngọn lửa “ấp iu nồng đượm” là ngọn lửa của yêu thương mà bà dành cho cháu. Bởi vậy nên nhắc đến bếp lửa là nhắc đến bà với bao tình thương và nỗi nhớ: “Cháu thương bà biết mấy nắng mưa”. Những nắng mưa ấy là gì?

Là cuộc đời đầy vất vả nhọc nhằn không chỉ nuôi con mà còn thay con nuôi cháu:

“Đó là năm đói mòn đói mỏi

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

Bố đi đánh xe khô rạc ngựa gầy”.

Nhà thơ nhắc lại những năm tháng khủng khiếp của nạn đói 1945. Ngày tháng ấy đến người cha đương sức trẻ phải “khô rạc ngựa gầy” mà không đủ ăn. Vậy mà bà đã già cả, ốm yếu lại một tay nuôi dạy cháu. Cái đói, cái chết rình mò nhưng bà vẫn dành tất cả yêu thương mang đến cho cháu những bữa ăn nhọc nhằn:

”Lên bốn tuổi cháu đã quen mùi khói”

“Khói hun nhèm mắt cháu

Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay”.

Cùng với hình ảnh bếp lửa, còn có một âm thanh tha thiết gắn với người bà: tiếng tu hú:

“Tiếng tu hú sao mà tha thiết thế”

“Tu hú ơi chẳng đến ở cùng bà

Kêu chi hoài trên những cánh đồng xa”.

Tiếng tu hú thường gọi đến cánh đồng vàng đầy lúa chín. Nhưng trong những năm tháng ấy, tiếng tu hú tha thiết thế lương là tiếng khóc, tiếng than cho những mất mát, nghèo đói. Được bà yêu thương, che chở, người cháu chạnh lòng mà mời gọi tiếng chim “đến ở cùng bà”. Vậy là đối với cháu, bà đã trở thành biểu tượng của sự đùm bọc, chở che đầy cao cả.

Cơ cực lên đến tận cùng khi:

“Giặc đốt làng cháy tàn cháy rụi

Làng xóm bốn bên trở về lầm lụi”.

Nhưng ngay cả khi ấy, khi mà mọi vật đã trở thành phế tích, hoang tàn, sự sống đã bị triệt tiêu thì ở bà vẫn ánh lên những tia lửa của tình yêu:

“Rồi sớm rồi chiều bếp lửa bà nhen

Một ngọn lửa lòng bà luôn ủ sẵn

Một ngọn lửa chứa niềm tin dai dẳng”.

Thời thế có thăng trầm biến chuyển thì lòng bà vẫn như ngọn lửa, trước sau vẫn bùng lên trong bếp nhỏ “chứa niềm tin dai dẳng” vào cuộc đời. Nuôi cháu ăn, bà còn “dạy cháu làm, chăm cháu học” không muốn để cái đói, cái nghèo vùi dập đời sống văn hóa, tinh thần của cháu. Đó là tư tưởng vô cùng tiến bộ hiếm thấy ở những người mà tuổi tác đã như bà. Điều đặc biệt là bà đã

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

âm thầm đón nhận gian khó và lại một mình chịu đựng những nhọc nhằn, không muốn những cực nhọc của bản thân làm con cái lo lắng:

“Bố ở chiến khu bố còn việc bố

Mày có viết thư chớ kể này kể nọ

Cứ bảo rằng nhà vẫn được bình yên”.

Hình ảnh bà hiện lên chẳng những âm áp yêu thương mà còn đầy cao cả, vị tha và giàu đức hi sinh. Đó phải chăng là tấm lòng muôn thuở của những người bà, người mẹ trên mảnh đất Việt Nam này?

Suốt những phần đầu của bài thơ, nhà thơ vừa kể, vừa tỏ lòng thương nhớ, ngợi ca, biết ơn công lao của bà. Và đến đây, ông đúc kết lại về sự kì lạ và thiêng liêng của hình ảnh bếp lửa và cũng là của bà:

"Lặn đận đời bà biết mấy nắng mưa

.....

Ôi kì lạ và thiêng liêng! Bếp lửa!"

Mấy chục năm đã trôi qua, “niềm tin dai dẳng” trong bà chưa bao giờ lụi tắt, để đến tận bây giờ “bà vẫn giữ thói quen dậy sớm”. Bà vẫn tiếp tục nhóm lên ngọn lửa của yêu thương, của sẻ chia âm áp, của bầu trời tuổi thơ đẹp đẽ trong cháu,... Bếp lửa nhóm lên hay tay bà gãy rụng? Tất cả đều là những miền kì lạ và thiêng liêng không ai gọi tên được bao giờ. Nhà thơ chỉ có thể thốt lên một tiếng “Ôi!” đầy cảm động.

Những ân tình của bà theo cháu suốt cả cuộc đời. Để giờ đây:

"Giờ cháu đã đi xa

Có ngọn khói trầm tàu

Có lửa trầm nhà, niềm vui trầm ngả

Nhưng chẳng lúc nào quên nhắc nhở

Sớm mai này bà nhóm bếp lên chưa?...

Lời nhắc ấy là lời nhắc cháu đã mang theo từ bếp lửa của bà. Ngọn lửa ấy luôn cháy trong lòng cháu. “Chòn vòn”, “ấp iu” nhưng dai dẳng và bền bỉ dù là “khói trầm tàu, lửa trầm nhà, niềm vui trầm ngả” vẫn không thể nào khiến nó bị lụi tàn hay che khuất.

[Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa](#)

Tình bà cháu trong “*Bếp lửa*” của Bằng Việt là tình cảm thiêng liêng cảm động. Bà dành cho cháu những hi sinh thầm lặng của phần đời mong manh còn lại. Bà là mái ấm chở che, bao bọc tuổi thơ dại khờ, yếu đuối của cháu trước những vất vả, đau thương của cuộc sống. Và người cháu, những năm tháng cháu đi trong đời là những năm tháng cháu nhớ đến bà với lòng tin yêu và biết ơn sâu sắc. Ngọn lửa bà trao cho cháu được cháu giữ vẹn nguyên để trở thành ngọn lửa trường tồn, bất diệt.

Nội dung tư tưởng của “*Bếp lửa*” được thể hiện sâu sắc hơn nhờ những hình ảnh thơ sinh động, giàu sức liên tưởng: “bếp lửa chờn vờn sương sớm”, “bếp lửa ấp iu nồng đượm”,... cùng với đó là điệp từ “nhóm” đặc biệt được sử dụng ở cuối bài thơ. Song quan trọng hơn tất cả là cảm xúc chân thành và lòng yêu mến vô bờ của nhà thơ đối với người bà kính yêu của mình.

Đọc và cảm nhận tình yêu thương chan chứa trong bài thơ “*Bếp lửa*”, người đọc thấy yêu hơn, trân trọng hơn những ngọn lửa tỏa trong căn nhà mình cùng những người thân yêu ta có được trên đời.

Để làm tốt hơn bài văn này thì các em có thể xem thêm một bài văn mẫu với đề tài [cảm nhận của em về hình ảnh bếp lửa trong bài Bếp lửa](#)

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa[anchor data-parent="2" id="anc1572339211069"]**Bài văn mẫu số 2**[/anchor]

Tình bà cháu trong Bếp lửa cũng chính là cảm xúc của tác giả

Bằng Việt là nhà thơ có nhiều những thành tựu lớn lao cho nền văn học, những tác phẩm mà ông viết ra mang những giá trị vô cùng to lớn, đặc biệt nhà thơ có một tình cảm đặc biệt sâu sắc đối với người bà của mình điều đó đã được thể hiện qua tác phẩm *Bếp lửa*.

Tác giả là một người có trái tim nồng cháy và yêu thương người bà của mình, những hình ảnh đó đã thể hiện sâu sắc qua những hình ảnh bếp lửa ấm đượm tình người nó mang những cung bậc riêng và đặc biệt sâu sắc hình ảnh với người bà đã thể hiện qua hình ảnh bếp lửa, đó là những điều rất tuyệt vời và mang những giá trị đặc biệt sâu sắc trong tác phẩm, những hình ảnh gắn bó với người bà của mình, những hình ảnh đó đã thấm đượm tình cảm của hai bà cháu, những hình ảnh gần gũi nhưng lại mang một giá trị gắn bó sâu sắc mang những cung bậc riêng và những hình ảnh đó tạo nên những nhịp điệu và âm điệu nhẹ nhàng trong trái tim của tác giả. Những hình ảnh gợi cảm nhiều cảm xúc đặc biệt đó là hình ảnh bếp lửa, những bếp lửa ấm tình người:

Một bếp lửa chờn vờn sương sớm

.....

Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay!

Bếp lửa gắn bó với tác giả từ khi sinh ra và lớn lên, những bếp lửa làm ấm lòng người, bếp lửa đã xuất hiện từ sương sớm, những bếp lửa làm ấm cúng lên tình cảm của tác giả, đó là một tình

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

cảm của sự yêu thương và hình ảnh của người bà luôn xuất hiện cùng với hình ảnh bếp lửa, những tình yêu thương đó đã thể hiện những điều vô cùng tuyệt vời và nó mang một ý nghĩa sâu sắc, mang những cung bậc riêng và vô cùng tình tứ, những hình ảnh đó ám đượm trong tình cảm với người bà, những tình yêu đó đã thấm đẫm trong trái tim mỗi người, hình ảnh bếp lửa đã gắn bó với tác giả từ khi ông lên 4 tuổi những hình ảnh đó đã gắn bó từ kí ức tuổi thơ, nó mang những âm điệu nhẹ nhàng và vô cùng tình cảm, tình yêu đó đã tạo nên những nhịp điệu riêng và mang những giá trị riêng và vô cùng sâu sắc:

Tu hú kêu trên những cánh đồng xa

.....

Kêu chi hoài trên những cánh đồng xa?

Tác giả nhớ mong lại những hình ảnh bếp lửa đã từng gắn bó với mình cũng như tình cảm gắn bó giữa hai bà cháu được thể hiện rất sâu sắc nhất. Những hình ảnh đó mang những nỗi nhớ thương và mang những cung bậc riêng trong tác phẩm khi tác giả nói tới những hình ảnh mang tính chất đặc trưng thể hiện rõ tình cảm và sự gắn bó của hai bà cháu với nhau. Đó là những hình ảnh đó mang những âm điệu nhẹ nhàng, những điều đó tác động mạnh mẽ trong trái tim của tác giả, suốt quãng thời gian dài gắn bó với người bà của mình bên bếp lửa tình cảm của ông thể hiện trong đó rất lớn nó mang những điều rất tuyệt vời và sâu sắc, những hình ảnh gắn bó với người bà để tác giả nhớ thương đó là những hình ảnh quen thuộc của bếp lửa hình ảnh này đã mang những điều gắn bó và mang những âm điệu riêng. Trong những hình ảnh này đều mang những nét dịu dàng và vô cùng tha thiết:

Rời sớm rồi chiều, lại bếp lửa bà nhen,

.....

Ôi kỳ lạ và thiêng liêng – bếp lửa!

Trong suốt quãng thời gian sống bên bà tác giả thấu hiểu được những điều mà bà đã dành cho ông, tình cảm gắn bó thiết tha đó đã làm cho tác giả không ngừng ngẫm nghĩ tới hình ảnh người bà của mình, những hình ảnh đó mang những âm điệu riêng và nó đặc biệt sâu sắc nổi bật lên trong tim của tác giả, những thấu hiểu đó ngọt ngào và sâu lắng trong trái tim của tác giả, những tình cảm đó đã gắn bó trong tim của tác giả qua những thiết tha rung động, những nỗi nhớ mong đó thể hiện sâu sắc trong trái tim của mỗi người, hình dung ra nhiều những hình ảnh có ý nghĩa và nó đặc biệt sâu sắc trong lòng mỗi con người, hình ảnh đó đã sống động lên trong trái tim của người, những hình dung đó vang vọng và tràn đầy cảm xúc khi những hình ảnh gần gũi quen thuộc với quê hương và gắn bó với cuộc sống của hai bà cháu, tình yêu thương của tác giả đã thể hiện sâu sắc trong tình yêu thương và sự gắn bó của hai bà cháu:

Giờ cháu đã đi xa. Có ngọn khói trăm tàu,

Có lửa trăm nhà, niềm vui trăm ngả,

[Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa](#)

Nhưng vẫn chẳng lúc nào quên nhắc nhở:

Sớm mai này, bà nhóm bếp lên chưa?...

Những nỗi nhớ đó thể hiện sâu sắc với hình ảnh trong người bà và tác giả mong ước sẽ được quay trở lại những ngày đó sự mong ước của tác giả lớn lao và nó khắc họa sâu sắc trong trái tim của tác giả, những sự thấu hiểu và niềm vui khi được sống bên bà những hình ảnh đó mang những giá trị to lớn và vô cùng sâu sắc, niềm vui và những sự thấu hiểu đó đã gắn bó và khắc sâu trong tâm trí của tác giả, những nỗi niềm đó, những sự thấu hiểu và khắc khoải trong trái tim của ông, những nỗi niềm mong ước mong được sống những ngày ấm áp bên bà và ấm đượm trong những hình ảnh bếp lửa đỏ, hình ảnh mang những đặc trưng sâu sắc.

Hình ảnh bếp lửa đã thể hiện được sự gắn bó của người cháu với bà của mình, tình yêu thương đó ngày càng được ấm đượm và nó thể hiện những nỗi nhớ thương sâu sắc đối với người bà của mình, những hình ảnh gợi tả những nỗi nhớ mong và sâu sắc vô tận.

Tham khảo thêm: [Phân tích nhan đề bài thơ Bếp lửa](#)

[anchor data-parent="2" id="anc1572339475535"]**Bài văn mẫu số 3**[/anchor]

Cảm nhận tình bà cháu trong Bếp lửa có sự liên hệ

Bếp lửa là lời tâm tình của đứa cháu hiếu thảo đang ở nơi xa gửi về người bà yêu quý ở quê nhà. Lời tâm tình được dệt bằng biết bao kỉ niệm tuổi thơ, mỗi kỉ niệm được bao bọc trong một nỗi nhớ thương vừa trào dâng vừa sâu lắng.

Nhớ về tuổi thơ của mình, nhà thơ Raxun Gamzatốp đã nhớ đến người mẹ thân yêu với những việc làm trở lại trong mọi ngày vào sáng sớm, ban trưa và buổi tối, trong cả bốn mùa xuân - hạ - thu - đông. Đó là: đi lấy nước, đưa nôi và nhóm lửa. Nhóm lửa, đi lấy nước, đưa nôi. Bà đã làm việc ấy như nhen nhóm, gìn giữ và nâng niu những gì quý giá nhất của đời mình. Do hoàn cảnh sống, những năm tháng tuổi thơ, Bằng Việt cũng chỉ sống với bà. Trong nỗi nhớ của nhà thơ, bà bao giờ cũng hiện lên cùng bếp lửa. Bởi mỗi ngày của tuổi thơ lận đận đều bắt đầu từ ngọn lửa bà nhen. Bên bếp lửa ấy, bà đã bảo cháu nghe, bà dạy cháu làm, bà chăm cháu học... Sự sống của cháu đã được nhen lên và giữ gìn ngọn lửa ấy. Thì ra thế, ở đất nước nào ngọn lửa cũng là cội nguồn của sự sống, bếp lửa nào cũng nhọc nhằn, tần tảo, bếp lửa nào cùng nồng đượm, ấp iu.

“Ôi kì lạ và thiêng liêng - bếp lửa!”

Đó là lời thốt lên từ niềm trân trọng, biết ơn, cũng là lời thốt lên khi chợt nhận ra trong một vật đơn sơ lại ẩn náu bao điều kì diệu.

Cả bài thơ là một dòng tâm trạng, một dòng hồi ức. Mặc dù tác giả đã có ý sắp xếp theo một trật tự thời gian, nhưng toàn bài thơ vẫn cứ là một dòng chảy xáo động. Những thương nhớ cứ xô đẩy trật tự sắp đặt, cảm xúc cứ lấy quyền dẫn dắt ý tứ. Cho nên các khổ, các đoạn thơ dài ngắn không đều. Bài thơ gồm hai giọng - giọng kể (tự sự) nắm vai trò tổ chức chung đối với toàn bài,

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

và giọng cảm thương (trữ tình) thấm đượm vào mỗi kỉ niệm, mỗi đoạn thơ. Nhưng đọc toàn bài, thấy giọng cảm thương, nhớ nhung da diết cứ muốn trào dâng, lấn át tất cả. Mạch tự sự mờ đi, lẫn mình vào mạch cảm xúc.

Trước hết hãy nói đến mạch chuyện, mạch kể. Kể bao giờ cũng nhằm tái hiện sự việc. Các sự việc được kể tiếp nối thành chuỗi, tạo thành mạch chuyện nào đó trong bài thơ. Bằng Việt kể không nhiều, nhưng khá rành rọt. Nhớ từng thời điểm, rành rõ từng quãng thời gian, từng cảnh ngộ gia đình trong những biến động chung của đất nước: Lên bốn tuổi, tám năm ròng, Năm giặc đốt làng, Mấy chục năm rồi, đến tận bây giờ, rồi thì giờ thì cháu đã đi xa... Lăn theo những mốc thời gian ấy, các sự kiện được kể cứ tiếp nối tạo thành một cốt truyện cho cuộc chuyện trò trong tâm tưởng với bà... Nhưng những sự việc sống trong nỗi nhớ bao giờ cũng được bao bọc bởi tâm tình. Huống chi đây lại là những sự việc thuộc về quãng đời ngọn nguồn của đời người.

Vì thế mỗi một kỉ niệm thức dậy là biết bao tâm tình sống dậy. Cứ thế theo với mạch sự việc, mạch tâm tình cũng thể hiện mà dâng trào. Thiếu một tâm tình sâu nặng, thì các sự việc thời thơ ấu gian khổ có được tái hiện kĩ đến mấy, cũng khó mà thành thơ.

Ngắn ấy sự việc suốt mấy chục năm đó chỉ xoay quanh hình tượng bếp lửa của bà. Lửa là ánh sáng, lửa là hơi ấm. Bếp lửa lặng thầm nuôi dưỡng mọi gia đình, nuôi dưỡng cả sự sống này. Nếp mình trong góc nhà, xó bếp, có gì mộc mạc khiêm nhường hơn bếp lửa? Nhưng có gì cao quý thiêng liêng hơn? Suốt ngày, suốt tháng, suốt năm, bếp lửa cứ lụi cụi, hi sinh, tần tảo. Cho nên, nhớ về bếp lửa là nhớ về bà. Đó chính là sự gắn bó tự nhiên kì lạ giữa hai hình ảnh thân thương. Bài thơ mở đầu bằng một khổ thơ ba câu.

"Một bếp lửa chòn vòn sương sớm

Một bếp lửa ấp iu nồng đượm

Cháu thương bà biết mấy nắng mưa"

Ngọn lửa "chòn vòn sương sớm" là ngọn lửa thực trong lòng bếp bập bùng nhen lên mỗi sớm mai. Nhưng ngọn lửa "ấp iu nồng đượm" đã là ngọn lửa của tình bà chăm sóc cru mang. Theo trình tự thơ, ngọn lửa cứ chập chòn, bập bùng, hình tượng thơ cứ tỏ dần, tỏ dần. Bên bếp lửa là dáng hình bà qua nắng mưa, năm tháng.

Kể từ đó, hình ảnh bếp lửa cứ cháy trong kỉ niệm của tình bà cháu. Qua những năm tháng đói khổ. Qua những năm tháng chiến tranh. Cháu bắt đầu nhớ mùi khói từ khi lên bốn. Thì cũng là năm "đói kém" (1945). "Bố đi đánh xe khô rạc ngựa gầy" bố bươn trải đưa gia đình qua khói thì đói kém mà cứ chìm đi trong kí ức. Trong kí ức chỉ còn lưu lại những gì khôn khổ thương tâm: "đói mòn, đói mõi, khô rạc ngựa gầy, khói hun nhèm mắt cháu"... Bởi thế mùi khói từ những năm đầu đời qua mấy chục năm ròng, vẫn cứ nguyên trong kí ức, chẳng thể tiêu tan:

"Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay!"

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

Mùi khói của quá khứ làm cay sống mũi hiện tại? Hay là nhớ thương từ hiện tại đã làm sống dậy ngọn khói từng hun nhèm mắt cháu mấy chục năm xưa? Trong khoảnh khắc ấy của hồi ức, hoài niệm đã xóa đi cái khoảng cách mấy chục năm trời.

Trong những năm tháng ấy, bên cạnh bà cháu, bên cạnh bếp lửa còn có một nhân vật nữa, giờ đây nhớ lại cháu cũng chẳng bao giờ quên: ấy là chim tu hú - “Tu hú kêu trên những cánh đồng xa”. Tiếng chim gọi lên cái không gian mênh mông buồn vắng. Tiếng tu hú nhắc cảnh mùa màng sao trở trêu trong những ngày đói kém. Tiếng chim tu hú lạc lõng chơ vơ cô út như khát khao được che chở, ấp iu. Đứa cháu được sống trong sự chăm sóc ấm áp của tình bà đã chạnh lòng thương con tu hú bé bỏng, thiệt thòi:

“Tu hú ơi! Chẳng đến ở cùng bà

Kêu chi hoài trên những cánh đồng xa?”

Thương con chim tu hú bất hạnh bao nhiêu là biết ơn những ngày hạnh phúc được bà đùm bọc, chi chút bấy nhiêu. Nếu chim tu hú đáng thương là cảnh ngộ tương phản với đứa cháu được yêu thương, thì bếp lửa ân cần, ấm cúng, nhẫn nại của bà tương phản với ngọn lửa thiêu hủy dã man của bọn giặc. Một ngọn lửa thù địch với sự sống: “Năm giặc đốt làng cháy tàn, cháy rụi”, một ngọn lửa nhen lên sự sống:

Rồi sớm rồi chiều lại bếp lửa bà nhen

Một ngọn lửa, lòng bà luôn ủ sẵn

Một ngọn lửa chứa niềm tin dai dẳng.

Bà đã chịu đựng tất cả nhọc nhằn, khôn khéo, mắt mắt, hi sinh. Bà đã góp gom, ấp ủ, chất chiu, nhen nhóm. Những gì bị thiêu cháy trong ngọn lửa dã man, kì lạ thay, lại được hồi sinh trong ngọn lửa của bà! Cứ thế cuộc đời bà cháu được chở che, duy trì qua bao năm tháng. Cứ thế sự sống muôn đời được giữ gìn nuôi dưỡng, trường tồn. Chính ngọn lửa của lòng bà đã nhen lên ngọn lửa bền bỉ trong bếp lửa kia! Vừa kể lại, vừa tỏ lòng thương nhớ, biết ơn, vừa suy tư. Đến đây nhà thơ mới đúc kết về sự kì lạ và linh thiêng bếp lửa của bà:

Lặn đận đời bà biết mấy nắng mưa

.....

Ôi kì lạ và thiêng liêng bếp lửa!

Và đứa cháu hiếu thảo ấy giờ đây đã lớn, đã đi rất xa nơi bếp lửa của bà, đã biết đến khói trăm miền, đã vui với ngọn lửa trăm nhà. Cháu đã đi ra với đất rộng trời cao, đến với những chân trời hạnh phúc. Nhưng trong lòng cháu vẫn chỉ nhớ về ngọn khói đã làm nhèm mắt cháu thờ lên bốn, chỉ nhớ về ngọn lửa tảo tần nắng mưa nơi góc bếp của bà. Cháu chẳng bao giờ quên bếp lửa bởi đó là cội nguồn, bởi cuộc đời cháu đã được nhen lên từ trong ngọn lửa ấy:

Giờ cháu đã đi xa.

Có ngọn khói trầm tàu

Có lửa trầm nhà, niềm vui trầm ngả

Nhưng vẫn chẳng lúc nào quên nhắc nhở:

Sớm mai này bà nhóm bếp lên chưa?...

Lời nhắc ấy là lời nhắc của ngọn lửa mà cháu đã mang theo từ bếp lửa của bà? Thế là ngọn lửa của bà giờ đây đã cháy trong lòng cháu! Một bếp lửa của cuộc đời mới được nhen lên! Cứ thế, ngọn lửa của sự sống truyền đời bất diệt!

“*Bếp lửa*” là bài thơ cảm động! Tình cảm dạt dào trong lòng đã tìm đến một giọng điệu, một nhịp điệu thật phù hợp, ấy là nhịp bập bùng của lửa! Giọng kể lể và bộc bạch cứ tràn ra, cứ dâng lên, mỗi ngày một nồng nàn, ấm nóng. Đầu phải ngẫu nhiên bài thơ bắt đầu bằng một đoạn ba câu, rồi càng những đoạn sau, số câu trong từng đoạn nhiều mãi. Khi số lượng không nhiều, thì giọng thơ lại cuộn lên. Lối trùng điệp được sử dụng hết sức biến hóa. Những kiểu câu lặp lại, những vế câu láy lại, những lời nhấn nhá thật nhiều. Tất cả phối hợp với nhau góp phần tạo nên sự dạt dào xáo động của tâm tình, tất cả góp phần tạo nên cái nhịp chờn vờn, bập bùng, dai dẳng của ngọn lửa. Vì lối viết như vậy mà người đọc bị cuốn vào âm điệu thật đặc biệt.

Đọc “*Bếp lửa*” chẳng những thấy được một dòng tâm tư sâu nặng dạt dào của một đứa cháu nghĩa tình hiếu thảo, mà còn như thấy rõ ngọn lửa cứ chờn vờn, bập bùng suốt cả âm điệu nồng hậu của bài thơ. Dường như khi nhìn lại bếp lửa thân quen trong góc bếp nhà mình, hẳn cái nhìn của chúng ta chẳng thể còn như trước.

Xem thêm: [Phân tích khổ 3 bài Bếp lửa](#)

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa: [anchor data-parent="2" id="anc1572340028669"]**Bài văn mẫu số 4**[/anchor]

Bếp lửa là quá khứ tuổi thơ khó quên

Chủ đề quê hương, gia đình làng xóm là những kỉ niệm đẹp đẽ về tuổi thơ thân thuộc đối với những ai xa quê. Như Tế Hanh quê hương là "làng chài ven biển/ nước bao vây cách biển nửa ngày sông", hay Nguyễn Trung Quân "quê hương là chùm khế ngọt/ cho con trèo hái mỗi ngày". Nhưng với Bằng Việt quê hương của ông lại là hình ảnh bếp lửa mộc mạc, giản dị. Nghĩ về bếp lửa là nghĩ về bà, nghĩ về quá khứ tuổi thơ đầy khó nhọc, vất vả.

Bằng Việt sáng tác bài thơ năm 1963 khi nhà thơ đang theo học ngành luật tại nước Nga. Bài thơ "*Bếp lửa*" được in trong tập "*Hương cây - Bếp lửa*", tập thơ đầu tay của nhà thơ. Nhà thơ đã kể lại rằng "những năm đầu theo học luật tại đây, tôi nhớ nhà kinh khủng, tháng 9 trời ở bên đó se se lạnh, buổi sáng sương khói thường bay mờ mờ, gợi nhớ cảnh mùa đông ở quê nhà, mỗi

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

buổi sớm đi học tôi hay nhớ hình ảnh bếp lửa thân quen, nhớ hình ảnh nội dậy sớm lụi hụi nấu nồi xôi để sớm mai kịp cho cả nhà cùng ăn".

Bài thơ *Bếp lửa* mở đầu gọi lên hình ảnh về những kỉ niệm tuổi thơ được sống bên bà. Hình ảnh bếp lửa khơi nguồn cảm xúc và hồi tưởng về bà:

"Một bếp lửa chòn vòn sương sớm

Một bếp lửa áp iu nồng đượm

Cháu thương bà biết mấy nắng mưa!"

Dòng hồi tưởng bắt nguồn từ hình ảnh thân quen, ấm áp về bếp lửa, hai câu thơ song hành đã làm hiện lên hình ảnh bếp lửa của bà: *"Một bếp lửa áp iu nồng đượm"*.

Còn hình ảnh "bếp lửa chòn vòn" là hình ảnh tả thực, được cảm nhận bằng thị giác. Từ láy "chòn vòn" gọi hình ảnh làn sương lan tỏa, gọi sự bập bùng của ngọn lửa, còn bếp lửa "áp iu" gọi lên hình ảnh ngọn lửa bùng cháy từ sự chi chút, nâng niu, kiên nhẫn của bà, gọi lên bàn tay khéo léo và tấm lòng của người nhóm lửa. Điệp từ "một bếp lửa" gây ấn tượng về hình ảnh bếp lửa gần gũi, thân thuộc với mỗi gia đình người Việt.

Nhớ về hình ảnh bếp lửa là nhớ về bà "Cháu thương bà biết mấy nắng mưa!" câu thơ diễn tả trực tiếp tình cảm thành lời của tác giả đối với bà. Cụm từ "biết mấy" kết hợp với kết hợp với hình ảnh "nắng mưa" cho thấy được sự vất vả của cuộc đời bà, tình thương bên bỉ của bà cháu theo năm tháng không phai mờ, luôn thường trực trong cháu. Chữ "thương" đi với "bà" là hai thanh bằng đi liền nhau tạo nên sự ngân dài xao xuyến, nỗi nhớ trải dài của cháu đối với bà.

"Lên bốn tuổi cháu đã quen mùi khói

Năm ấy là năm đói mòn đói mỏi,

Bó đi đánh xe, khô rạc ngựa gầy,

Chỉ nhớ khói hun nhèm mắt cháu

Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay!"

Khổ thơ thứ hai nói về những kỉ niệm khi lên bốn của cháu. Đó là những kỉ niệm tuổi thơ gắn liền với những năm tháng gian khổ, vất vả. Đó là những cái đói dài, mệt mỏi, kiệt sức cộng với hình ảnh con ngựa gầy khô rạc, đây là hình ảnh nói về nạn đói của đất nước năm 1945. Với hình ảnh hết sức tiêu biểu nhà thơ đã gọi lên một khung cảnh vô cùng đau thương của người dân mất nước.

Ấn tượng sâu đậm trong lòng cháu đó là khói bếp "Chỉ nhớ khói hun nhèm mắt cháu/ Nghĩ lại đến giờ sống mũi còn cay!". Câu thơ vừa tả thực cuộc sống gian khổ, thiếu thốn vừa diễn tả

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

cảm xúc mãnh liệt của tác giả đối với bà về những năm tháng đó nhưng cháu cảm thấy hạnh phúc khi có bà và bếp lửa.

Tám năm ròng, cháu cùng bà nhóm lửa

.....

Kêu chi hoài trên những cánh đồng xa?"

Bố đi công tác xa, cháu ở nhà với bà, đó là hoàn cảnh chung của nhiều gia đình Việt lúc bấy giờ. Tuổi thơ của cháu luôn gắn liền với sự đùm bọc, cru mang của bà. Bên bếp lửa, bà "hãy kể những câu chuyện ở Huế", chuyện đời thường hàng ngày, chuyện cổ tích đời xưa. Đó là những câu chuyện xưa và nay. Bà bảo ban, dạy cháu học, dạy cháu làm, bà là người cha người mẹ cũng là người thầy, dồn cho cháu hết tình yêu thương, bà là chỗ dựa vững chắc cho cháu. Chỉ có mỗi hai bà cháu chống lại sự khốc liệt của chiến tranh, làm hậu phương vững chắc để người phương xa yên lòng chiến đấu.

"Năm giặc đốt làng cháy tàn cháy rụi

.....

Một ngọn lửa chứa niềm tin dai dẳng..."

Hình ảnh bếp lửa được thay thế bằng hình ảnh "ngọn lửa" là hình ảnh tượng trưng cho tình yêu, niềm tin, hy vọng và nghị lực mà bà gieo vào cháu, chính ngọn lửa của bà đã nhen nhóm trong cháu nghị lực và ý chí, thắp sáng niềm tin vào cuộc sống, mà không chỉ là người nhóm lửa, giữ lửa mà bà còn là người giữ lửa. Cả đời bà tần tảo, hy sinh, tháng ngày của bà là những ngày gian truân, vất vả.

Hình ảnh bếp lửa vừa kì lạ vừa thiêng liêng: "Ôi kì lạ và thiêng liêng - bếp lửa", đảo ngữ kết hợp hình thức cảm thán, thể hiện sự ngỡ ngàng, ngạc nhiên khi khám phá ra những điều kỳ diệu giữa cuộc sống bình dị. Bếp lửa bà nhóm không chỉ bằng nhiên liệu bên ngoài mà bằng chính cả ngọn lửa bên trong của bà, ngọn lửa của sức sống, lòng yêu thương và niềm tin.

Từ hình ảnh bếp lửa của bà, ngọn lửa của bà cháu hiểu được tình cảm thiêng liêng và cao đẹp mà bà dành cho cháu, cho quê hương. Bếp lửa trở thành một biểu tượng cho tình yêu thương của bà, gần gũi, kì lạ và thiêng liêng, là hình ảnh của quê hương, đất nước. Từ đó hướng con người về với cội nguồn, nơi mà cháu được bà nuôi dưỡng từ ngày ấu thơ.

"Giờ cháu đã đi xa. Có ngọn khói trăm tàu,

.....

Sớm mai này, bà nhóm bếp lên chưa?..."

Cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa

Khổ cuối chính là lời bộc bạch của người cháu nơi phương xa luôn một lòng nhớ tới bà. Cuộc sống vật chất và tinh thần có đầy đủ thì đối với cháu ở bên bà cháu mới thấy hạnh phúc. Dù cháu có đi đâu cũng không bao giờ quên được tấm lòng và sự hy sinh của bà. Nỗi nhớ về bà cũng là nỗi nhớ về quê hương, về cội nguồn, là đạo lý thủy chung của con người Việt Nam.

Bài thơ là lời tâm sự bộc bạch của một người cháu nơi phương xa nhớ tới bà, tới mùi bếp lửa thơm rơm, nhưng đó cũng chính là nỗi nhớ về quê hương, về cội nguồn của một con người, dù đi đâu về đâu thì quê hương cũng là bến đậu cho mỗi chúng ta khi trở về.

Tham khảo thêm:

- [Phân tích 3 khổ cuối bài thơ Bếp lửa](#)
- [Phân tích hình ảnh người bà trong bài thơ Bếp lửa](#)

*****

Trên đây là một số bài văn mẫu nêu cảm nhận về tình bà cháu trong bài thơ Bếp lửa (Ngữ văn lớp 9). Mong rằng, với việc đọc tham khảo nội dung này các em sẽ nắm chắc được cách làm, cũng có kiến thức về tác phẩm Bếp lửa và đặc biệt viết được một bài văn hay, ấn tượng nhất. Ngoài ra, các em có thể tham khảo thêm nhiều bài [văn mẫu lớp 9](#) khác được cập nhật thường xuyên tại doctailieu.com. Chúc các em học tốt !